

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/195682,Komunikat-Biura-Lustracyjnego-IPN-o-dzialalnosci-w-2023-roku.html>
02.05.2024, 20:03

Komunikat Biura Lustracyjnego IPN o działalności w 2023 roku

Data publikacji 05.01.2024

Biuro Lustracyjne IPN przedstawia informację o realizacji w 2023 roku zapisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

Do zasobu oświadczeń lustracyjnych BL IPN wpłynęło łącznie **12 587** nowych oświadczeń lustracyjnych (wartość dotyczy oświadczeń lustracyjnych zweryfikowanych pod względem formalnym i zarejestrowanych w zasobie Biura).

W zakresie działalności prokuratorskiej związanej z procesową weryfikacją prawdziwości oświadczeń lustracyjnych w 2023 roku:

- skierowano **199** wniosków o wszczęcie postępowań lustracyjnych z uwagi na uzasadnioną wątpliwość co do prawdziwości oświadczeń lustracyjnych, składanych przez osoby publiczne,
- skierowano **13** stanowisk w sprawach autolustracyjnych, prowadzonych na podstawie art. 20 ust. 5 ustawy lustracyjnej z 2006 roku,
- wydano **14 415** zarządzeń o pozostawieniu spraw bez dalszego biegu wobec braku wątpliwości co do ich zgodności z prawdą lub z innych przyczyn,
- w toku procedur weryfikujących prawdziwość oświadczeń lustracyjnych przesłuchano w charakterze świadków **697** osób,
- w ramach toczących się przed sądami postępowań lustracyjnych, prokuratorzy pionu lustracyjnego odnotowali **574** dni wokandowe,
- w roku 2023 zapadły **191** prawomocne orzeczenia sądowe w sprawach lustracyjnych (w blisko 82 % spraw zapadały orzeczenia zgodne ze stanowiskiem procesowym prokuratora pionu lustracyjnego),
- skierowano **30** apelacji i **25** zażaleń od orzeczeń sądów pierwszej instancji oraz **6** skarg kasacyjnych od orzeczeń sądów drugiej instancji.

Podkreślić należy, iż od dnia wejścia w życie ustawy lustracyjnej z 2006 roku zapadło

ponad **1849** prawomocnych orzeczeń sądowych uznających, iż analizowane oświadczenia lustracyjne były niezgodne z prawdą w zakresie nie wykazania faktu pracy, służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa państwa komunistycznego. W tych przypadkach osoby składające nieprawdziwe oświadczenia lustracyjne zostały mocą orzeczeń sądowych pozbawione pełnionych funkcji publicznych oraz orzekano wobec nich zakazy pełnienia takich funkcji w przyszłości na okres od 3 do 10 lat.

[W katalogu osób pełniących najważniejsze funkcje publiczne w państwie \(art. 22 ustawy lustracyjnej z 2006 roku\) w 2023 roku opublikowano informacje o **178** osobach pełniących po raz pierwszy takie funkcje.](#)

Katalog ten jest ważnym instrumentem, zapewniającym z jednej strony informacje o wynikach postępowań prokuratorskich dotyczących oceny prawdziwości oświadczeń lustracyjnych osób piastujących aktualnie najważniejsze funkcje publiczne, z drugiej zaś strony umożliwia realizację konstytucyjnych uprawnień zapewniających obywatelom prawo do informacji w tym zakresie.

[W katalogu osób „rozpracowywanych” przez organy bezpieczeństwa państwa zamieszczono **1520** nowych publikacji \(łącznie ilość publikacji w tym katalogu wynosi **20 650**\).](#)

Katalog osób „rozpracowywanych” przez organy bezpieczeństwa państwa stanowi przede wszystkim wyraz uznania dla osób, które sprzeciwiały się działaniom totalitarnego państwa komunistycznego, polegającym na zwalczeniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, kościołów i związków wyznaniowych oraz łamaniu praw człowieka i obywatela. Katalog ten ma ponadto walor informacyjno - historyczny, wskazując na skalę inwigilacji i represji stosowanych wobec obywateli, zaś z drugiej strony na siłę i skalę oporu społecznego wobec działań totalitarnych.

[W katalogu pracowników, funkcjonariuszy i żołnierzy organów bezpieczeństwa państwa zamieszczono **8736** nowych publikacji \(łącznie ilość publikacji w tym katalogu wynosi **121 458**\).](#)

[W katalogu osób zajmujących kierownicze stanowiska partyjnych i państwowych PRL zamieszczono **1852** nowych publikacji \(łącznie ilość publikacji w tym katalogu wynosi **35 700**\).](#)

Dwa wyżej wymienione katalogi spełniają ważną funkcję informacyjno-historyczną a także naukową pozwalającą rozpoznać i odtworzyć struktury cywilnych i wojskowych organów bezpieczeństwa państwa, metody i formy ich działania jak też strukturę aparatu partyjnego i państwowego PRL.

Wszystkie wyżej wskazane katalogi tematyczne są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej IPN i cieszą się niezmiernie wysokimi zainteresowaniem opinii publicznej (łącznie ponad **320 000** odsłon miesięcznie).